

1 Het Hoge Veer in Raamsdonksveer

In het centrum van het Noord-Brabantse Raamsdonksveer bevindt zich het zorgcentrum Het Hoge Veer. Het is in 1972 geopend op de plaats waar vroeger een boerderij stond met het opschrift *Hoge Veer*. Het zorgcentrum biedt huisvesting en zorg in één (intramuraal) pakket aan honderd alleenstaanden en zes paren. In de jaren tachtig zijn er door een woningcorporatie 45 aanleunwoningen aan toegevoegd.

Vraaggericht werken stuit op de beperkingen van het huidige gebouw

De woonkwaliteit van het complex laat veel te wensen over. De eenpersoonskamers zijn erg klein (circa 20 m²). Het toilet is niet rolstoeltoegankelijk. Het vraaggericht werken, dat men enkele jaren geleden heeft ingevoerd, stuit in de praktijk op de beperkingen van het gebouw en de daarmee samenhangende intramurale organisatie en zorgcultuur. Om de inmiddels gesignaleerde positieve effecten van het vraaggericht werken (meer zelfzorg, meer zelfregie en een grotere betrokkenheid van de familie) ten volle te kunnen benutten, is besloten om het hele complex, inclusief de aanleunwoningen, te vervangen

door een modern appartementencomplex. Dit zal worden gerealiseerd en verhuurd door een plaatselijke woningcorporatie.

Nieuwbouwplannen

Op dit moment wordt onderhandeld over de omzetting van het voorlopig ontwerp in een definitief plan. De nieuwbouw zal in fasen plaatsvinden. Tegenover het zorgcentrum wordt eerst een nieuw woongebouw met appartementen gerealiseerd. Vervolgens verhuist een aantal van de huidige bewoners tijdelijk naar deze nieuwe appartementen, waarna sloop en nieuwbouw van Het Hoge Veer in twee fasen plaatsvindt.

Door een hogere bebouwingsdichtheid kunnen op het terrein meer zelfstandige appartementen worden gerealiseerd, waarvan eenderde deel bestemd is voor mensen zonder zorgindicatie. Er is geen leeftijdsgrens. Zo ontstaat een mix van mensen mét en zónder zorg in verschillende leeftijdscategorieën. In het nieuwe complex komen circa 193 appartementen, waaronder 24 geclusterde appartementen in het kader van het kleinschalig wonen voor mensen met dementie en 2 appartementen voor tijdelijk verblijf. Er komen huur- en koopappartementen in verschillende prijsklassen, variërend van sociale woningbouw tot luxe koopappartementen. Circa tweederde deel van het complex zal bestaan uit huurappartementen en circa eenderde deel uit koopappartementen. Het kleinste appartement heeft een oppervlakte van 70 m² en het grootste 125 m². Een uitzondering hierop vormen de geclusterde appartementen voor het kleinschalig wonen. De oppervlakte van deze, overigens volwaardige appartementen, bedraagt 45 m². In deze kleinschalige woonvormen worden ook enkele gemeenschappelijke ruimten gerealiseerd.

In de centrale hal komen onder meer een informatiepunt, een Grand Café (tevens restaurant en internetcafé), een winkel en ruimten voor dagverzorging. Daarnaast zullen ruimten worden gehuurd door een fysiotherapiepraktijk en de jeugd- en volwassenenzorg van Kruiswerk Mark en Maas. Nu al wordt voorzien dat een kostendekkende exploitatie van de welzijns- en ondersteuningscomponent in de nieuwe situatie zal moeten resulteren uit meerdere financieringsbronnen: opbrengsten van geïndiceerde uren, de verkoop van service-abonnementen, de omzet van het Grand Café en de winkel (waarvan het personeel voor een groot deel uit vrijwilligers zal bestaan), en door een samenwerking met de Stichting Welzijn Ouderen.

Kleinschalig wonen voor mensen met dementie

In het nieuwe complex komen ook vier kleinschalige woonvormen, elk voor zes mensen met dementie. Ook deze mensen krijgen de beschikking over een volwaardig appartement van 45 m² met een eigen woonkamer, slaapkamer, keuken en badkamer. Daarnaast krijgt elke woonvorm een gemeenschappelijke huiskamer en keuken. Deze kleinschalige woonvormen zullen in het nieuwe gebouw de enige intramurale plaatsen zijn. Omdat het oppervlak van deze appartementen uitgaat boven de intramurale bouwnormen, zit op de financiering van deze woningen een forse onrendabele top.

Zorg op afroep

In het kader van het vraaggericht werken heeft Het Hoge Veer inmiddels ook de zorgorganisatie aangepast. Het grootste deel van de persoonlijke verzorging wordt gegeven op het moment dat de cliënt daar om vraagt (zorg op afroep). Parallel hieraan hebben de contactverzorgenden een grotere 'regelruimte' gekregen in hun contacten met de cliënten. Ten opzichte van het voorheen gehanteerde taakgerichte werken (waarin de bewoners op vaste tijdstippen hun verzorging kregen) blijkt de nieuwe manier van werken een gunstige invloed te hebben op de vraag naar zorg. De bewoners blijken minder zorg te vragen nu ze weten dat ze het op elk moment kunnen krijgen. Dit heeft weer een gunstige invloed op de werkdruk van de medewerkers.

Kerntaken en kernwoorden van het nieuwe Hoge Veer

'Samengevat komt het project er op neer dat de intramurale verzorgingshuisvoorziening van Het Hoge Veer ophoudt te bestaan en wordt omgevormd tot een wijkgerichte organisatie. (...) Het omgevormde Hoge Veer zal vier kerntaken hebben welke elk gevormd worden op integrale basis. De kerntaken zijn: wonen, diensten, welzijn, zorg. Met betrekking tot deze kerntaken worden resultaatverantwoordelijke integrale wijkgerichte teams geformeerd, die zowel in het nieuwe wooncomplex als in de omliggende wijken in de gemeente werkzaam zullen zijn. Zo zal er een integraal facilitair team, een integraal welzijnsteam en zullen er integrale zorgteams komen. Het verzorgingshuis, de aanleunwoningen en een gebouw met seniorenhuisvesting zullen worden vervangen door een complex voor levensloopbestendig wonen.

Kernwoorden bij het project zijn:

- Vraagsturing: Diensten worden bepaald door behoeften en wensen van cliënten.
- Scheiden van wonen en zorg: Zelfstandige huurders of kopers van woningen.
- Deïstitutionaliseren: Het zorgcentrum wordt vervangen door levensloopbestendig wonen.
- Extramuraliseren: Alle welzijns- en zorgfuncties zijn voor de hele wijk beschikbaar.
- Ontkokeren: De woon-, diensten-, welzijns- en zorgarrangementen worden door integrale teams aangeboden.
- Multifunctionaliteit: In het complex komen meerdere voorzieningen voor de hele wijk en het hele complex wordt aanpasbaar gebouwd.'

Uit: Levensloopbestendig wonen Het Hoge Veer, februari 2005.